

Universitetet
i Stavanger

FAKULTET FOR UTDANNINGSVITENSKAP OG HUMANIORA

BACHELOROPPGAVE

Studieprogram: BBLBAC - Bachelor

Høst 2021

Åpen/ Konfidensiell

Forfatter(e): Karoline

Karoline

.....
signatur forfatter (e)

Kandidatnummer(e): 1330

Veileder(e): Reidun Johanne Alstveit

Fagansvarlig: Sara Esmaeli & Marianne Ree

Tittel: Inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig lek

Engelsk tittel: Inclusion of children with disabilities in physical play

Emneord:

Inkludering
Funksjonsnedsettelse
Tilrettelegging
Informant

Side tall: 8177

.....
+

Vedlegg/annet:

Stavanger, 3/1 - 22

.....
dato/år

Innholdsfortegnelse

Samandrag	3
Forord	4
1.0 Innledning	5
2.0 Teori	6
2.1 Kroppslig leik.....	6
2.2 Voksenrollen.....	7
2.2.1 Tilrettelegging i barnehagen.....	8
2.3 Barn med funksjonsnedsettelse.....	9
2.5 Inkludering	10
3.0 Metode	12
3.1 Informanter.....	12
3.2 Kvalitativ metode.....	13
3.3 Kvalitativt intervju.....	13
3.4 Forberedelse til intervju	14
3.5 Gjennomføring av intervju	14
3.6 Feilkjelde	14
3.7 Analyse.....	15
3.8 Forskningsetikk	15
4.0 Resultat	17
4.1 Inkludering av barna i kroppslig leik	17
4.3 Tilrettelegging i barnehagen.....	18
4.4 Voksenrollen	19
5.0 Drøfting av funn i lys av teori	20
5.1 Inkludering av barna i kroppslig leik.....	20
5.2 Tilrettelegging i barnehagen.....	22
5.3 Voksenrollen.....	24
6.0 Avslutning	26
Litteraturliste	28

Samandrag

I denne bacheloroppgåva ønsker eg å fokusere på barn med funksjonsnedsettelse. Barn med funksjonsnedsettelse kan ha ulike utfordringer som hemmer deira barnehagekverdag, og vi kan være flinke i teorien å inkludere alle og tenke mangfold, men gjør vi det og i praksis. Korleis inkluderer barnehagelærer barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik saman med andre barn, og korleis legg dei til rette for at barnet sitt fysiske behov blir dekket. På bakgrunn av dette kom eg fram til problemstillingen min:

Kvifor nokon tanker har barnehagelærer om korleis ein kan inkludere barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik?

Eg opplevde at i barnehagene var personalet motiverte og engasjerte i å tilrettelegge for barn med funksjonsnedsettelse. Ved å tilrettelegge blir barn med funksjonsnedsettelse inkludert i kroppslig leik saman med andre barn. Dei treng som oftest at aktiviteter eller leik blir forenklet. Det krever at personalet kan organisere og planlegge slik at barnet skal klare å utføre aktiviteten eller oppgåva selv.

Eg har trukket frem begrep i sammenheng med problemstillingen, og har brukt teori for å forklare begrepene. Metoden eg har anvendt er kvalitativ metode, og eg har anvendt kvalitativt intervju. Intervjuperson A er ein pedagogisk leder med barnehagelærer og spesialpedagogikk utdanning, intervjuperson B er utdannet barnehagelærer og spesialpedagog.. Til slutt vil eg gå gjennom svarene frå intervjuet, og drøfte det i lys av teori. Ein avslutning vil oppsumere mine funn og gi eit svar på min problemstilling.

Forord

Nå når eg sitt her og er snart ferdig med 3 år barnehagelærer studie, ser eg tilbake på mange år med ny kunnskap, som eg ser frem til å ta med meg ut i praksis. Det har vært krevende å skrive denne bachelor oppgåva, samtidig som det har vært lærerikt og kjekt. Det har gitt mye glede, frustrasjon og verdifull erfaring.

Eg vil gjerne takke intervjupersonene, som med sin erfaring, delte av kunnskapen sin. Takk for at de ønsket å bli intervjuet, slik at eg kunne skaffe meg innhold til empiridelen og styrke min oppgåve.

Ønsker også å takke veilederen min Reidun Johanne Alstveit som har vært tilgjengelig når eg har hatt behov for hjelp. På veiledningstimene fikk ho meg til å tenke sjølv og ga meg mye råd og tips til å skrive bacheloren.

Nå sitt eg her og skal levere inn oppgåven, som eg virkelig har lagt tid og sjel i. Om eit halvt år er eg ferdig utdannet, og eg ser virkelig frem til å ta steget ut i barnehagelærer yrket. Eit yrke som vil gi mye glede i årene fremover.

1.0 Innledning

Er det slik at vi klarer å utføre det som står i teorien i praksis? I barnehagen kan det hende barn med nedsatt funksjonsevne blir ekskludert fra barnegruppa dersom det er vanskelig for barnet å bli med på det pedagogiske opplegget. Er det derimot slik at noen barnehager klarer å legge tilrette for at alle blir inkludert. For å få ein forståelse for korleis dei gjør det i andre barnehager har eg intervjuet to barnehagelærere, der informant B arbeider på enkeltbarn i ulike barnehager. Informant A arbeider som pedagogisk leder på ein mellom avdeling, 2-3 år. Informant B derimot arbeider som spesialpedagog på enkeltbarn i ulike barnehager.

Ved deltaking i kroppslig leik er det viktig å sørge for god organisering, forenkling og planlegging slik at barn med funksjonsnedsettelse kan være deltakende på lik linje som andre barn. Barn med funksjonsnedsettelse har samme behov som andre barn å være i fysisk aktivitet og bevegelse. Tilrettlegger vi blir barnet med funksjonsnedsettelse inkludert i lek og aktivitet saman med dei andre barna. Det er viktig for trivselen i barnehagen å føle seg inkludert. Vi har ein rammeplan som sier at «Barnehagen skal vise korleis alle kan lære av kvarandre, og fremje nysgjerrigheit og undring over likskapar og forskjellar.»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s.9). For at barn skal få respekt og forståelse for at vi er forskjellige. Er det viktig å ha ein dialog i barnehagen og prate åpent om barnets funksjonsnedsettelse. Dette vil skape eit miljø i barnehagen med aksept for mangfold og ulikheter. Funksjonsnedsettelse er eit vidt begrep, og eg kjem ikkje til å gå i dybden på ein bestemt funksjonsnedsettelse. Eg har intervjuet to barnehagelærere om deres kunnskap og erfaringer knyttet opp til barn med funksjonsnedsettelse og inkludering i kroppslig leik. Problemstillingen min som lyder som følger: *Kvifor nokon tanker har barnehagelærere om korleis ein kan inkludere barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik?*

Eit laget ein intervjuguide som ble brukt i gjennomføringen av det kvalitative intervjuet. Først var eg nødt til å ta kontakt med barnehager som var aktuelle. I intervjuet stilles det spørsmål om barnet får ivaretatt sitt behov for bevegelse, og korleis pedagogisk leder legge til rette for at alle barn blir inkludert i kroppslig leik. For at du som lesar skal få ein forståelse for dei begrepene eg bruker har eg valgt å gi ein forklaring rundt dem. Begrepene som skal forankres i teori er trukket ut av problemstillingen. Eg har valt å skrive ein empirisk oppgåva, og metoden eg bruker er kvalitativ metode. Etter legg eg frem resultatene frå intervjuet og drøfter funnene mine i lys av teori. Til slutt kjem det ein avslutning som skal gi ein oppsummering av funnene mine i oppgåva og kvifor nokon tanker eg sitt igjen med etter forskningsprosjektet.

2.0 Teori

Formålet med teoridelen er at leser skal få ein forståelse for teorien eg har valgt å bruke i drøftingen. I denne teoridelen har eg valgt å legge vekt på begrepene kroppslig lek, barn med funksjonsnedsetteler, tilrettelegging i barnehagen, inkludering og voksenrollen.

2.1 Kroppslig lek

I alle menneskers totale utvikling er fysisk aktivitet ein viktig grunnpilar. Fysisk aktivitet og kroppslig lek er grunnpilarer som bygger på hverandre og som i hovedsak betyr det samme. I denne oppgåva bruker eg kroppslig lek som begrep, men anvender og teori om fysisk aktivitet. Kroppslig lek er barnas måte på å være i barnehagen. Kroppen er barnas grunnleggende kommunikasjon i barnehagen og kan ha stor betydning for barnets sosiale relasjoner. Moser nemner også i sitt kapittel at kroppen er meir enn bare å forflytte seg med. Gjennom kroppens bevegelser erfarer og skaper barnet seg selv og det fysiske miljøet rundt (Moser, 2013, s.26-27). På folkehelseinstituttet sine sider blir begrepet fysisk aktivitet definert «som all kroppslig bevegelse som er utført av skjelettmuskulatur» (Nystad, 2021).

Hos barn kjem trangen etter å bevege seg innenfra, og det er viktig at vi som arbeider i barnehage kan legge tilrette for at barna får brukt kroppen sin (Kibsgaard & Sandseter, 2013, s. 67). Rammeplanen seier at barna skal «*oppleve trivsel, glede og meistring ved allsidig rørsleerfaringar, inne og ute, året rundt*» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.49). Pedagogisk leder skal lage ein didaktisk plan som kan tilrettelegges og møte barnas behov for rørsle i barnehagen.

I dagens samfunn har vi digitale spill og læringsformer, vi er sittestillende og er meir passive. Det er derfor viktig at vi stimulerer barnet frå tidlig alder og lærer dem egenverdien av å bevege seg. I løpet av dei fleste sin yrkeskarriere, som arbeider med barn og unge, vil ein møte på barn med ulike motoriske styrker og svakheiter. Barna vil ha ulike behov, interesser, atferd, ferdigheitar, evner og anlegg. Noen barn kan være utviklingshemmet, dem kan ha

svekket eller nedsatt synsutfordringer eller hørselsutfordringer. Barn med nedsatt funksjonsevne har ofte veldig ulike behov for hjelp, og ved ulikheiter kjem også ulike behov og ulikheiter ved tilrettelegging. I sin daglige fysiske aktivitet kan det for mange barn med funksjonsnedsettelse kreve eit større behov for ekstra støtte (Eriksen, 2014, s.17).

Vi kan si at bevegelse og leik heng saman. Bevegelse er spanande, morosamt og mestrende for barn, og gjennom lek og bevegelse gir det barna gode forutsetningar for vekst og utvikling. I samhandling med andre barn, i leik og bevegelse, blir barna kjent med seg selv. For å kunne forstå omverden må barna oppleve med kroppen, slik kan dei tolke og forstå opplevingane. For at barna skal ha tryggleik og sjølvtilitt til å mestre sin egen kropp er det viktig at vi som vaksne kan gi mulighet for kroppslige utfordringer som gir barna erfaringar. Barn treng nye impulser og erfaringer for å gi ny næring til bevegelsesleiken, og dei trenger at vaksne kan gi de tid og rom. Barnas egne interesser og muligheter er det som gir grunnlag for aktiviteten i omgivnadene. Leken er ein arena for læring, og som vaksen bør vi sjå barnas muligheter og legge tilrette for at barna kan oppdage nye sider ved seg sjølv og omverden (Kibsgaard & Sandseter, 2013, s.71 - 73).

2.2 Voksenrollen

Det å planlegge, dokumentere og evaluere er viktig for å sikre god kvalitet i barnehagen. I barnehagen skal alle barn, uansett forutsetningar, føle på mestring og glede av å delta i kroppslig leik. I barnehagen skal vi gi barna ein grunnplattform for å utvikle sine motoriske ferdigheter (Bjørngen, 2013, s.296-297). For barn med funksjonsnedsettelse kreves det av personalet at dei kan tilrettelegge og sørge for at alle blir inkludert. Rammeplanen sier følgende ««Alle skal ha like sjansar til å bli sett, høyrd og oppmuntra til å delta i fellesskap i alle aktivitetar i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne haldningar for best mogleg å kunne formidle og fremje likeverd og likestilling.» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.10).

Utifrå kver lekesituasjon vil det forekomme nye uttrykk av interesser og behov frå barna, som barnehagelærer må utvikle eit rikt repertoar av svar. Kvifor noen tanker barnehagelærer eller andre i personalet har om leik og bevegelse er avhengig av korleis dei ser på sin rolle og betydning i barns lek. Ved å observere kan vi se barnas kompetanse, og kvifor noen ferdigheter dei har. Vi ønsker at barn skal lære seg å inkludere og invitere andre inn i leik.

Som voksen kan ein være observerende på utsiden og samtidig være ein del av leken utenå avbryte. Dette kan gi informasjon om kor mye barna tåler i leik, barnets interesser og utvikling (Öhman, 2012, s.239). Ifølge ein artikkel frå utdanningsforskning skrives det at vi vaksne bør involvere oss meir i leik samant med barna. Som vaksen skal vi være ein støttende vaksne for barnet. Som forfatter skriv i artikklen er det ulikt syn på hvor mye vi skal involvere oss i barnets leik. Det ulike synet strekk seg frå at vi skal la barna få leke fritt med lite involvering til at vi skal være aktiv deltakende i barna sin leik(Håkensen, 2020).

Kommunikasjon, aksept og gode samspill er gode kvalitative aspekter som kan hjelpe oss når vi skal involvere oss i barnas leik. Vi ønsker å skape eit sikkert og trygt miljø for barna, lydhørheit og tilknytning er viktige sentrale begreper for å støtte barns lekeutvikling. Vi ønsker at barna skal møte utfordringer og muligheter samtidig skal dei få strekke seg utanfor sin kompetanse og evne. Personalet som inspirerer, og som ser barnas interesser. Samtidig som ein bygger vidare på det som er barnets interesse. Klarer vi å se lekens betydning, her den kroppslige leken, kreves det at personalet sanksjonerer leken. Vi skal sørge for at følesene av glede, spenning og lyst vekkes hos barna (Öhman, 2012, s. 240 – 242).

Personalet sitt mål bør være å sørge for at barnet med funksjonsnedsettelse blir inkludert som eit fullverdig medlem i barnegruppa! (Palludan, 2007, sitert i Johannson, Fugelsnes, Mørkeseth, Röthle, Tofteland & Zachrisen, 2015, s.29).

2.2.1 Tilrettelegging i barnehagen

Med tilrettelegging mener vi organisere, legge til rette for, forenkle noko eller å planlegge. Ved å tilrettelegger ønsker vi at barnet skal kunne klare å utføre noko sjøl, utfrå sine ferdigheiter (Aldring & Helse, u.å). Dersom man lærer seg ein fysisk ferdigheit, kan det brukes gjennom livet for å oppleve glede og mestring hos barnet, og derfor er det nødvendig at ansatte i barnehagen har kompetanse om tilpasset fysisk aktivitet. Tilpasset fysisk aktivitet vil si at barnet har mest sannsynlig behov for tilpassing i ein aktivitet, mens i ein annen klarer barnet å mestre aktiviteten fint. Det kjem ann på aktiviteten som skal utføres og barnets forutsetninger (Bergkvist, T. P., Gjessing, B. & Jakobsen, H., 2020, 114 - 115).

Barn er kroppslige av seg, og lærer ved å bruke kroppen sin. Barrierer i ute miljø eller inne miljø er noe ein med funksjonsnedsettelse kan møte på. Derfor bør barnehagen sørge for at omgivnadene er tilrettelagt for barnet, slik at barnet ikkje fratras muligheita til å delta i fysisk

aktivitet eller lek (Kissow, 2020, s.11). Miljøfaktorer som fysiske, sosiale og holdningsmessige omgivelser kan påvirke barnet i korleis dets ferdigheiter og sosiale ferdigheiter utvikler seg. Vil barnet mestre det å være i sosiale settinger og mestre ferdigheiter som gir det mestringsfølelse. Disse miljøfaktorene kan påvirke barna i negativ eller positiv forstand, og påvirke barnet sin evne til utfoldelse i samfunnet (Bergkvist, T. et al, 2020, s. 17).

Når ein skal tilrettelegge i barnehagen trengs det planlegging og organisering av aktiviteter som skal gjennomføres. Ein kan skrive ein didaktisk plan, den kan hjelpe oss å se kvifor noen hensyn vi må ta i arbeidet med det pedagogiske opplegget. Slik sørger ein for allsidig utvikling og tar i betraktning kvifor noen hensyn vi må ta (Stai, 2021). Det kan være alt i frå turer til kroppslige leiker som trengs å tilrettelegges.

Korleis planleggingen blir er avgjørende for om barnehagelærer eller dei ansatte har tilegnet seg ny kunnskap innanfor fagområde med tanke på barn og unges deltaking. For å sørge for best mulig utvikling og læringsutbytte, samt mestring, hos barna forutsetter det at barnehagelærer tenker gjennom ulike problemstillinger ein kan møte på (Eriksen, 2014, s.87).

2.3 Barn med funksjonsnedsettelse

Ifølge Grue (2004, sitert i Eriksen, 2014, s.19) blir det hvert år født ca 2000 – 3000 barn med funksjonsnedsettelse i Norge. Funksjonsnedsettelse kan være skjulte eller observerbare (Eriksen, 2014, s.19). Det kan være utfordrende for foreldre å få barn med funksjonsnedsettelse, det kan ofte forekomme spørsmål som: *korleis skal barnet mitt klare seg i barnehagen?* For å kunne gi barna med funksjonsnedsettelse samme mulighet som andre barn, er det viktig med god tilrettelegging (Eriksen, 2014, s.20). Stimulering og utprøving veit vi hjelper på vår utvikling av kognitiv og motoriske evner (Eriksen, 2014, s.21).

Barn med funksjonsnedsettelse er som alle barn, dei har kun motoriske eller mentale svekket evner. Dei har dei samme behova for omsorg, kommunikasjon og samvær med andre og ønsker å delta i lek og læring med andre barn og vaksne. Dei ønsker fysiske utfordringer slik alle barn ønsker for å auke kompetansen, og ønsker å bli sett for det mennesket dei er, som eit subjekt (Eriksen, 2014, s.21). Ved å se barnet som eit subjekt viser vi respekt for deira opplevelsesverden. Vi skal møte barna som fullverdige menneske med tanker, intensjoner og

følelser (Utdanningsdirektoratet, 2019, s. 7). Dette er med på å styrke barnets sjølvfølese og mentale helse, det legg grunnlag for medmenneskeligheit og konstruktive relasjonar. Fröbel og Rousseau mente at barnet skulle lære gjennom egen erfaring og utvikle seg fritt og naturlig. Med minst mogleg påverknad av omgivnadene rundt. Tidligere ble barn sett på som human becomings og passive deltakere i eget liv, derimot i nyere tider ser vi på barn som human beings og som påverkere i eige liv (Bae, 2007).

Barn med funksjonsnedsettelse har like stor glede av fysisk aktivitet som andre barn, men dei opplever større begrensingar i kvardagen i deltakelsen. Derfor er det viktig at vi legger til rette for at barn med funksjonsnedsettelse kan delta i aktiviteter. Slik at dei opplever den mestringen og gleden av å bevege seg. Starter ein ved tidlig alder så vil ein få godt rusta barn som kan være aktive og deltakande i sitt eget liv (Bergkvist, Gjessing og Jakobsen, s.113). Eit virkemiddel til sosial deltakelse og sosial inkludering er kroppslig utfoldelse og fysisk aktivitet (Ytterhus, 2013, s. 216-217).

2.5 Inkludering

Ifølge Morken er inkludering eit begrep som brukes i mange ulike sammenhenger, som til dømes inkludering av barn med funksjonshemmingar. Det ideologiske målet er at alle skal få være med, og i vid forstand ønskes det at skiljene mellom menneskene i samfunnet skal brytes ned. Gjensidig forståelse, likeverdig deltakelse, tilhørighet og sosial forankring er noe som vi ønsker å skape på tvers av ulikheter. I barnehagen vil det bety ein barnehage som har rom for alle (2016, s. 165) Samtidig sier Madsen, ein forsker, at inkludering er ein forutsetning for å skape trivsel, utvikling og læring hos barna. Der barnehagelærer er plikta til å sette rammer for fellesskapet som sørger for at alle har ein moglegheit til å delta (Pettersen, u.å).

Rammeplanen legg frem at «*Barnehagen skal fremje respekt for menneskeverdet ved å synleggjere, verdsetje og fremje mangfald og gjensidig respekt*» (kunnskapsdepartementet, 2017, s.9).

Inkludering av barn starter allerede ved fødsel, og fortsett gjennom livet, i barnehage og skule (Eriksen, 2014, s.22) Verdifulle og interessante lekekamerater er viktig at barna føler seg som i barnehagen. Det som står sentralt i eit inkluderende fellesskap er fysiske forhold, haldningar, kompetanse og ressurser (Moe & Valseth, 2007 , s. 328-329). Rammeplanen sier følgende at «*Barnehagen skal vise korleis alle kan lære av kvarandre, og fremje nysgjerrigheit og undring*

over likskapar og forskjellar. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler at dei blir sett og anerkjende for den dei er, og synleggjere den enkelte sin plass og verdi i fellesskapet» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s.9).

Ved at det går barn i barnehagen over flere år som har ein funksjonsnedsettelse er det mulig å bygge opp den gode kompetansen i personalet. Dette vil sørge for at personalet vil kunne vite meir om di ulike funksjonshemmingene og korleis dei kan inkludere ved å tilrettelegge. Samtidig er kvert barn ulikt, med ulike forutsetninger. Har flere i personalet kjennskap til barnet veit di korleis dei kan tilrettelegge og hjelpe barnet med i leiken sammen med andre barn. Det kan være grunstig for barn med samme funksjonshemminger å gå på samme avdeling. For barna kan det være godt å gå sammen, slik at de kan gjenkjenne seg og få venner på samme nivå som er gunstig for identitetsbygging (Moe & Valseth, 2007 , s. 328-329).

3.0 Metode

I dette kapitlet skal eg gi ein forklaring på kvifor ein metode eg har valgt å bruke. Metoden vi bruker hjelper oss å komme frem til ny kunnskap. Det er viktig å ikkje synse når ein undersøker, da vi skal komme frem til ny kunnskap og etterprøve i kvifor ein grad påstandene er gyldige, holdbare eller sanne. Valget av metoder stod mellom den kvalitative metoden og den kvantitative metoden (Dalland, 2021, s. 53). Ved bruk av metode samler vi inn data, og tar i bruk informasjonen vi har samlet inn (Dalland, 2021, s.54). Gjennom bruk av kvalitativ eller kvantitativ metode får vi ein betre forståelse av det samfunnet vi lever i. Kvantitativ metode sine resultatater er målbare enheter. Kvalitativ metode derimot lar seg ikkje talfeste eller måle, med denne metoden ønsker vi å fange opp mening og opplevingar (Dalland, 2021, s.54). Kvalitativ metode er da den som egner seg best til å belyse problemstillingen (Dalland, 2021, s. 53). Ved å ta i bruk eit kvalitativt intervju skal eg intervju ein pedagoisk leder i ein barnehage. Eit kvalitativt intervju Eg bør tenke nøye gjennom spørsmålene eg stiller, og de etiske sidene ved dem.

3.1 Informanter

I forbindelse med bachelor oppgåva har eg intervjuet to barnehagelærere, der begge hadde spesialpedagog utdanning. Informantene i denne oppgåva er anonymisert og vil gå under namna Informant A og Informant B.

Informant A arbeidet som pedagogisk leder i ein barnehage, på ein mellom avdeling, kor aldersgruppa var 2-3 år. Informant A har mastergrad i spesialpedagogikk, men har i løpet av sine år i barnehagelæreryrket ikkje arbeidet som spesialpedagog. Derimot har ho erfaring frå barn som treng egne tiltaksplaner, og kor tilrettelegging er eit eget punkt. Informant B arbeider med barn som har enkelt vedtak. Ho arbeider i ulike barnehager, og i aldersgruppa 1-5 år. Begge har di gode erfaringer med å tilrettelegge og inkludere barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik.

3.2 Kvalitativ metode

Ifølge Dalland er kvalitativ metode noe som fanger opp opplevinger og meninger som aldri lar seg måle eller talfeste (2021, s.54). Eg brukte kvalitativ metode da den metoden ville gi meg det eg behøvde til oppgåva. Formålet var å få barnehagelærer sine tanker og erfaringer knytta til inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik. Eg valgte å anvende kvalitativt intervju, det skal eg si meir om i neste avsnitt.

3.3 Kvalitativt intervju

Problemstillinga i oppgåva lyder som følger: *Kvifor nokon tanker har barnehagelærer om korleis ein kan inkludere barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik ?* Ved å ta i bruk eit kvalitativt intervju kan vi få svar på korleis barnehagelærer i ein bestemt barnehage kan sørge for inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik. Ved å ta i bruk mine faglige ressursar og menneskelige ressursar sørges det for at eg kan gå inn i samtale med enkeltperson på ein profesjonell måte (Dalland, 2021, s.65). Ved intervju bør vi tenke på dei etiske sidene ved spørsmåla. Er dette spørsmål eg sjølv kunne bli stilt. Ved eit intervju er det viktig at intervjupersonen føler at dei kan bidra til praksis og læring for intervjuar, gjennom å delta. Det er ikkje kun den enkelte intervjupersonen, vi ønsker intervjuet skal fortelle oss noko om. Vi ønsker at intervjuet skal kunne fortelje oss noko om andre som er i samme situasjon. Det er eit uoppnåeleg mål, men vi sitt igjen med meir kunnskap om temaet vi har intervjuet om. Er det ein får ut av intervjuene til å stole på, kjem ann på korleis ein oppfatter svarene, forstår dem, tar vare på dem og korleis ein tolker dem (Dalland, 2021, s.66-67).

Ifølge Dalland kan måten eit intervju tar for seg variere. Ein kan ha ferdig spørsmål, ha eit tema ein ønsker belyst i samtalen. Noen ganger har ein ikkje utarbeidet spørsmålene på forhand, da ein vet lite om vedkommande ein skal intervju. Eg selv ønsket å være forberedt til intervjuet, da utarbeidet eg ein intervjuguide. Spørsmåla i intervjuguiden sitt grunnlag i teorien som eg først hadde skrive i teoridelen.

Eit kvalitativt forskingsintervju foregår mellom to personer om eit tema som opptar dem begge, og ein ønsker å forstå verden sett frå intervjupersonen sin side. Personen som blir intervjuet får gjerne namnet informant, da denne betegnelsen er nøytral og gjeld kun ein person (Dalland, 2021, s.67-68).

3.4 Forberedelse til intervju

Før eg skulle igang med intervju, utarbeida eg ein intervjuguide (Dalland, 2021, s.67). Denne skulle hjelpe meg å komme forberedt til intervjuet, og inneholdt hovudspørsmål og oppfølgingsspørsmål. Intervjuguiden var skriva ut frå min problemstilling, og spørsmåla ble til når eg skreiv teoridelen i bacheloroppgåva. Når eg tok kontakt med dei aktuelle barnehagene, gav eg informasjon om kva tema og oppgåve eg skreiv før intervjuet. Slik kunne dei få eit innblikk i kva eg skulle bruke intervjuet til. Når informantene ønsket å stille til intervju avtalte vi tid og sted for. Etter ønske frå informant A ble intervjuguiden tilsendt, da dette var eit ønske for å delta. Informant A ønsket å være godt forberet til intervjuet. Det ble også informert om at oppfølgingsspørsmål ville forekomme til informant A. Informant B følte ikkje at det var nødvendig å få tilsendt spørsmåla i forkant.

3.5 Gjennomføring av intervju

Før intervjuet startet skrev Informantene og intervjueren, meg, under på samtykke papirer. Papirene informerte om taushetsplikten, anonymiseringen, samtykke, kva informasjonen skulle brukes til. Informant A og Informant B arbeidet ikkje i samme barnehage så intervjuene ble gjennomført på to ulike dager. Når eg intervjuet Informant B tok eg vekk nokon spørsmål, som eg frå det andre intervjuet, la merke til var like andre spørsmål eg hadde. Eg opplevde at informant A og informant B begge hadde mye kunnskap og erfaring å dele. Dette var eit tema dei var ineteressert i. Ved gjennomføring av intervjuet la eg merke til kor utfordrende det var til tider å skulle vise interesse for informantens svar, og samtidig notere ned svaret. Setningene ble kortere enn det informanten fortalte, da eg sørget for å fange det viktigste informantens ønsket å formidle. Ved å ikkje kunne ta opptak var det utfordrende å skulle notere svaret samtidig få me seg og kunne vidare prate om det dei fortalte.

3.6 Feilkjelde

Når eg skulle utføre intervjuet var det meg og informanten. Eg skulle intervju, lytte, observere kroppspråk og minespill og notere ned svaret frå informanten (Dalland, 2021, s.93). Det var ingen mulighet for å bruke opptak, så notering var det eneste alternativet. Dette kan føre til at eg ikkje får skriva ned heilt eksakt det informantens svarer. Eg kan miste noen viktige ord i noteringen, som informantens hadde tenkt var viktige. Dette kan svekke

reliabiliteten til oppgåva, da det kan forekomme misforståelser og feil ved å notere og intervju samtidig. Eg selv fokuserte på viktige ord, og var i tilfeller nødt til å skriv stikkord. Informantene kom med mye nyttig informasjon. Samtidig ønsket eg å skrive ordrett ned det informanten sa, da dette er informantens sine tanker og erfaringer som skal bli delt. Andre feilkjelder som kan påvirke oppgåva ved eit kvalitativt intervju og i forskning er til dømes, relasjonen mellom intervjuer og informant og at eg sendte ut intervjuguiden til informanten i forkant. Ved at eg sender ut intervjuguiden til informanten kan eg ikkje vite om det ho svarer er egen erfaring eller teori. Informant B som ikkje fikk tilsendt intervjuguiden kan ha glemt vesentlig kunnskap som ho kan, når intervjuet foregikk.

3.7 Analyse

Kva intervjuet fortel skal analysen hjelpe oss med. På ein saklig måte ønsker vi å få frem innhaldet frå intervjuet. Svarene ein får frå intervjupersonen skal bidra til å belyse problemstillingen, ved å intervju flere personer kan ein sitte igjen med ulike tanker og meninger (Dalland, 2021, s.94). Eg tar i bruk analyse for å kunne trekke ut viktige utsagn frå intervjupersonen til å belyse min problemstilling. Resultatet frå intervjuet legg eg frem lengre ned i oppgåva, før eg skal drøfte resultatet i lys av utvalgt teori.

3.8 Forskningsetikk

Etikk i seg selv handler om hva som er rett og galt, og gjennom livet vil etikken gi oss grunnlag for vurderinger før vi handler. Det er ingen forskjell på etikk og forskningsetikk, Forskningsetikken handler om å ta vare på dem som deltar i forskning, og korleis dei blir ivaretatt. Personevernet skal opprettholdes og ingen ny kunnskap skal gå på bekostning av enkeltpersoners integritet og velferd. Ulike organisasjoner, som Personvernombudet for forskning og De nasjonale forskningsetiske komiteene skal sikre at forskningsetiske normer blir ivaretatt innen utdanning og dei gir veiledning til studenter som held på i sin forskning. Samfunnet har bestemte krav for korleis arbeid med personopplysninger skal ivaretas. Mennesker som bidrar med sine opplevelser og erfaringer ønsker vi eit godt samarbeid med, og da er det viktig at vi har ein ryddig bruk av personopplysninger og etiske overveielser. Vi skal ta personvern på alvor, for at intervjupersonen skal føle seg ivaretatt (Dalland, 2021, s. 168-169).

Anonymisering er for mange ein forutsetning for å delta i eit forskningsprosjekt. Da skal ingen kunne gjenkjenne personen på noko som helst vis. Det skal ikkje være mulig å kunne knytte enkeltpersoner til opplysningane som vi er gitt, personnummer, namn, skal være anonymisert. Barnehagelærere eg har intervjuet blir anonymisert i teksten som intervjuperson A og intervjuperson B. Slik sørger eg for at ingen kan gjenkjenne personene som er intervjuet. Ved gjennomføring av intervjuet har intervjupersonen gitt tillit til forskeren om at dei har taushetsplikt om opplysningene. Arbeider ein med menneskere har ein taushetsplikt om dei opplysningene ein får i sitt arbeid. (Christoffersen & Johannesen, 2018, s. 46).

4.0 Resultat

I dette kapittelet kjem eg til å legge frem resultatet som eg fikk ut av intervjuene. Ved å ta i bruk ein intervjuguide sørget eg for at eg stilte forberedt til intervjuet. Eg valte å intervju 2 barnehagelærere for å høre kva deira tanker er omkring min problemstilling som lyder som følger: Kvifor noen tanker har barnehagelærere om inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik?

For ein god oversikt presenteres funnene i kategorier: Voksenrollen, Tilrettelegging i barnehagen og Inkludering av barna i kroppslig leik. Informantene blir anonymisert og går under namnene Informant A og Informant B.

4.1 Inkludering av barna i kroppslig leik

Informantene la i begrepet «kroppslig leik», at det er leik der barna får utfolde seg og ta i bruk egen kropp i leik eller aktivitet. For barn med funksjonsnedsettelse vil dette forutsette at dei voksne vet at det å tilrettelegge for at barnet skal være inkludert i den kroppslige leiken og aktiviteter. Uteområde i barnehagen kan inneholde barrierer som hemmer bari i deira kroppslige leik. I Informant A sin barnhage var det ramper og bakker på uteområde istaden for trappetrinn. Ved å være ute sørget dei for at alle barn kunne være inkludert i leik, og alt som dei gjorde inne kunne dei også gjøre ute.

Inneområdet i barnehagen til Informant A hadde store områder og bevege seg på. Når dei satt sammen ein hinderløype inne på avdelingen var det som oftest ein støttepedagog på barnet med funksjonsnedsettelse. Dette barnet fikk hjelp og støtte frå den voksne for å komme gjennom løypa. Slik sørget dei for at barnet var inkludert i aktiviteten.

Det var stort fokus på inkludering på avdelingen, og det var viktig for informant A at barnegruppa inkluderte alle i leik. Alle barn skulle føle seg inkludert og likeverdig. Ute var det mindre begrensinger og større arealer å forflytte seg på.

Eit eksempel som Informant A la frem om ein aktivitet i barnehagen, var ridning. I barnehagen hadde dei hest, som barna fikk ri på ein dag i uken. Eit år hadde dei eit barn med autisme på avdelingen. Når dei skulle ri fikk alle barna ri kvar sin gong. Barnet med autisme fikk mulighet til å ri lengre enn dei andre barna, da barn med autisme har ofte dårlig balanse.

Informant B la frem kor viktig det var at barna i gruppa var godt informert om kva det var barnet med funksjonsnedsettelse hadde vansker med. Slik skaper ein bredere forståelse for at vi er forskjellige. Informant B fikk så muligheita til å dele sine tanker om barnehagepersonalet sin inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik. Der var det mange ulike opplevelser, og veldig forskjellig grad av inkludering. Nokon var dedikerte og såg kvifor noen mulighet som var for å tilrettelegge. Andre involverer seg ikkje, og grunnholdningen kan gjenspeile seg i om personalet ønsker å møte utfordringene.

Det var også viktig at vi vaksne var tilstede i leik slik at vi kunne tilrettelegge for barnet og da sørge for at barnet ble inkludert. Vi som arbeider i barnehage bør kunne tenke alternativt når vi har barn med funksjonsnedsettelse på avdelingen. Slik kan vi tilpasse for enkelte barn, og sørge for at barnet kan delta i den kroppslige leiken eller aktivitten.

4.3 Tilrettelegging i barnehagen

Barnehagen til informant A var mye ute, og hadde ein tanke om at det som kan gjøres inne kan dei også gjøre ute. Det var aldri aktuelt at barnet med funksjonsnedsettelse skulle bli ekskludert frå gruppa, og ha alternativ opplegg i barnehagen. Det var dei vaksne sitt ansvar å sørge for at turar, aktiviteter eller lek var lagt tilrette for at alle barn følte seg inkluderte.

Informant A la frem eit eksempel kor dei skulle på tur, og dette barnet skulle sove så for å sørge for at barnet ikkje måtte gå tilbake frå turen tok dei vogna med. Dei leiet ein bil som hadde plass til vognen og sørget for at barne kunne være med på turen frem og tilbake sammen med dei andre barna. Her la personalet tilrette for at barnet kunne være delaktig og inkludert i barnegruppen på turen.

Informant B legg frem kor viktig det er at vi veit korleis vi kan tilrettelegge for barn med funksjonsnedsettelse. Ved å tilrettelegge kan vi sørge for at barnet får oppleve ein mestringsfølelse som er viktig for barnets motivasjon. Personal i barnehagen kan være støttende og sørge for at egen deltagelse i hverdagen er å oppmuntre barnet slik at dei mestrer og lykkes.

Eg spurte om informat B hadde eit eksempel ho kunne komme med, i samanheng med korleis ein kan legge tilrette for barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik. Noen barn treng at det ikkje er så mange tilstede for å kunne klare å fokusere på den gitt arbeidsoppgåven eller aktiviteten. Det er viktigere å dele i mindre grupper, enn å ha store grupper der færre kan klare å delta. I ein kroppslig leik tenker ho også på kvifor noen barn ho kan ta med, som da har god lekekompetanse.

Ved å tilpasse for enkelte og tilrettelegge kan dette sørge for at barn med funksjonsnedsettelse får være aktive og deltakande sammen med barnegruppa. Informant B har selv observert og erfart at barn som har down syndrom er meir passive, motorisk klumsete og slit med finmotorikken som kan føre til mindre kroppslig leik. Det er viktig å gjøre aktiviteten interessant for barnet eller at ein gjør noe barnet ønsker å gjøre. Vi kan sammen med barnet skape gode opplevelser. Ved å gi ros og oppmuntring kan vi la barna få gode opplevelser slik at dei ønsker å gjøre den kroppslige leken igjen.

4.4 Voksenrollen

At dei voksne veit og forstå kvifor alle barn skal være inkludert meiner Informant A er viktig å ha høyt fokus på. Dette kan føre til at barn med funksjonsnedsettelser blir inkludert i kroppslig leik, og som voksen skal vi ha respekt for ulikheiter. Vi skal sjå korleis alle kan bidra på ulike måter, og alle barn skal føle at dei har like stor verdi og er verdifulle.

Informant A la frem at det var viktig at vi voksne var klar over at vi er rollemodeller for barna. For å sørge for at barn med funksjonsnedsettelse utfordrar seg sjølv i ny lek kan vi gå foran som eit forbilde. For at andre barn skal lære å inkludere, og dem lærer av andre, er det viktig at vi går foran og inkluderer alle i leik.

Informant B sine tanker om korleis vi voksne er i barnehagen og kvifor noen holdnigner vi har ovenfor barnet er viktige komponenter. Ønsker dei voksne at alle barn skal føle på mestring, og sørger dei da for å tilrettelegge for mangfoldet. Ved planlegging av aktiviteter tenker ein da over kven som skal delta, er det noen som treng tilrettelegging og har barnet forutsetningene for å delta. Målet, legg informant B frem, er at vi skal lage planer uti frå barnet sitt nivå og at dei skal sitte igjen med ein mestringsfølelse.

Det er ikkje enkelt, men informant B mener at ho veit kor ho vil med sin kunnskap. Ein god dialog i personalgruppa og med eksterne, god dialog med foreldrene og at ein tilrettelegger sørger for at alle barn blir inkludert. Det er vi som arbeider i barnehagen som legg tilrette for at alle barn skal oppleve ein mestringsfølelse og glede ved å være i bevegelse. Ved å gå på tur fortel informant B at målet bør ikkje være å komme frem, men at barna skal være ein del av fellesskapet.

5.0 Drøfting av funn i lys av teori

I drøftingen anvender eg teorien eg har skrive om i kapittelet teori. Teorien skal eg bruke til å drøfte funnene mine frå intervjuene.

5.1 Inkludering av barna i kroppslig leik

Informantene la i begrepet «kroppslig leik» at det er leik der barna får utfolde seg og å ta i bruk sin egen kropp. Dette ser vi igjen hos Kibsgaard og Sandseter (2013) som understreker at trangen til bevegelse hos barn kjem innenfra. I Eriksen (2014) sin teori går han innpå at det er viktig at barn blir stimuler frå dei er små for å lære dei egenverdien av bevegelse. For barn med funksjonsnedsettelse vil dette forutsette at dei voksne er inkluderende i fysisk aktivitet og kan legge tilrette. Som Eriksen sier (2014) så har barn med funksjonsnedsettelse større behov for ekstra støtte i den kroppslige leiken.

I barnehagen kan barn med funksjonsnedsettelse møte på barrierer som hemmer dem frå å være kroppslige. Informant A som arbeidet i ein gårds barnehage mente at uteområdet deira var tilrettelagt og inkluderende. Kissow sier at uteområde skal ikkje frata barnet mulihgheita til å delta i fysisk aktivitet (2020). Ved å ha bakker og ramper sørget barnehagen for at det var mindre barrierer for barn i eksempel rullestol. Informant A la frem eit eksempel om eit barn med autisme som hadde gått i barnehagen. I barnehagen fikk alle barna ri ein bestemt dag i uka. Barna fikk ri kvar sin gong. Autismen barnet fikk ri lengre enn dei andre barna. Bergkvist et. Al seier at barn kan ha ulike forutsetninger i ulike aktiviteter. Da er det viktig at personalet kan tilpasse aktiviteten etter barnets forutsetninger. (2020)

Inneområdet i barnehagen til Informant A hadde store områder og bevege seg på. Ei hinderløype ble brukt for å gi barna mestring og glede av å bevege seg. Barnet med funksjonsnedsettelse fikk ofte hjelp av ein støttepedagog, som gikk gjennom løypa med barnet. Slik la dei tilrette dei for at barnet var inkludert i aktiviteten, og kunne delta på lik linje som dei andre barna. Det er barnehagelærer som skal sørge for at alle barn har ein følelse av at dei er inkludert, dette vil skape trivsel, læring og utvikling hos barna (Pettersen, u.å). I barnehagen skal vi fremje mangfald legg rammeplanen klart og tydelig frem (2017), det vil forutsette at barnehagelærer kan tilrettelegge for at alle barn blir inkludert i aktiviteter og kroppslig leik. Det er viktig at vi vaksne er tilstede i leik slik at vi kan tilrettelegge for barnet, som treng ekstra støtte, og sørge for at barnet blir inkludert. Vi som arbeider i barnehage bør kunne tenke alternativt når vi har barn med funksjonsnedsettelse på avdelingen. Slik kan vi tilpasse for enkelte barn, og sørge for at barnet kan delta i den kroppslige leiken eller aktivitten.

Å få barnegruppa og dei vaksne til å inkludere barn med funksjonsnedsettelse inn i kroppslig leik var fokus i barnehagen til informant A og informant B. Som Morken (2016) sier er det å lære om inkludering med å bryte ned skiljene mellom mennesker i samfunnet. Informant A la frem at di var opptatt av at alle barn skulle føle seg inkludert og likeverdig. Samtidig fortalte Informant B om sin erfaring knyttet til å være åpen om barnet med funksjonsnedsettelse sin funksjonsnhemming til dei andre barna, var med på å skape eit Rammeplanen legg frem at vi skal fremje respekt for menneskeverd ved å fremje mangfaldet (2017).

Informant B la frem sin erfaring ved å informere barna i barnegruppen om barnet med funksjonsnedsettelse sin funksjonsnhemming. Slik mener Informant B ein kan skape ei bredere forståelse for at vi er forskjellige. Morken(2016) sier at gjensidig forståelse, likeverdig deltakelse, tilhørighet og sosial forankring er noe som vi ønsker å skape på tvers av ulikheiter og at det ideologiske målet er å få alle med. Eriksen sier at barn med funksjonsnedsettelse har også behov for samvær med andre barn, få delta i lek og bli sett (2014). Informant B fikk så muligheita til å dele sine tanker rundt barnehagepersonalet sin inkludering av barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik. Der var det mange ulike opplevelser, og veldig forskjellig grad av inkludering. Nokon var dedikerte og såg kvifor noen muligheit som var for å tilrettelegge. Andre involverte seg ikkje, og hen sa at grunnholdningen kan gjenspeile seg i om personalet ønsker å møte utfordringene. Personalet skal sørge for at alle barn opplever seg selv som verdifulle og interessante lekekamerater sier

Moe & Valseth. Dette vil legge til rette for at barna blir inkludert i leik (2007). Alle barn er ulike, har ulike fortussetninger og noen har mer behov enn andre å bli veiledet i leik saman med andre barn. Morken mener at barna skal føle seg som ein likeverdig deltaker og at barnehagen må skape rom for alle barn (2016).

Informant A og Informant B var begge enige at for at barnet skal klare å være inkludert i gruppa var det dei ansatte sin oppgåve å sørge for at det ble tilrettelagt og at det er personalet sin oppgåve å sørge for inkludering. Ved å være åpen om barnets funksjonsnedsettelse skaper det ein åpenhet og respekt for at vi er alle ulike. Vi ønsker, som Morken nemner, at alle barn skal føle på ein tilhørigheit i barnegruppa, likeverdig deltaking i kroppslig leik og gjensidig forståing for at vi er ulike og at det er positivt(2016). Eriksen sier at å sørge for at barn med funksjonsnedsettelse får samme moglegheit som andre barn, er det viktig å sørge for god tilrettelegging(2014).

5.2 Tilrettelegging i barnehagen

Informant A sine tanker om tilrettelegging i barnehagen gjenspeilet seg i personalet på avdelingen. Det var viktig at alle i personalet kunne være ein støttende og varm voksen som såg når barnet hadde behov for støtte eller hjelp. Ved å tilrettelegge kan vi sørge for at barnet får oppleve ein mestringsfølelse som er viktig for barnets motivasjon. Johansen legg frem at kompetansen til dei ansatte i barnehagen, med tanke på tilrettelegging, har mye å si for om barnet opplever glede og mestring ved å være deltakende i kroppslig leik (2020).

Informant A sin barnehage var mye ute, og hadde ein tanke om at det som kan gjøres inne kan dei også gjøres ute. Ved at barna lærer seg ein fysisk ferdigheit er dette noko barnet kan bruke gjennom livet som kan sørge for mestring og glede (Bergkvist, Gjessing & Jakobsen, s.114-115). Det var aldri aktuelt at barnet med funksjonsnedsettelse skulle bli ekskludert frå gruppa og ha alternativ opplegg i barnehagen. Det var dei vaksne sitt ansvar å sørge for at turar, aktiviteter eller lek var lagt tilrette for at alle barn på eit vis følte seg inkluderte. Informant A la frem eit eksempel kor dei skulle på tur, og dette barnet skulle sove. For å sørge for at barnet ikkje måtte gå tilbake frå turen, tok dei vogna til barnet med. Dei leiet ein bil som hadde plass til vognen og sørget for at barne kunne være med på turen frem og tilbake sammen med dei andre barna. Barnet fikk beveget seg, og hadde muligheit til å være deltakende i kroppslig leik

saman med dei andre barna. Her sørget personalet for god organisering slik at dei kunne legge tilrette for at barnet kunne være delaktig og inkludert i barnegruppen på turen. Barn har ofte meir glede av selve turen enn å ankomme mål, og dersom barnet slit me å gå heile turen og ikkje har utbytte av å gå for å så skulle delta når dei ankommer mål. Er det dei vaksne sitt ansvar å sørge for at barnet har utbytte av å være med på turen. Da kan vi organisere turen på ein annan måte (Aldring & Helse, u.å). Ved å gå på tur fortel informant B at målet bør ikkje være å komme frem, men at barna skal være ein del av fellesskapet.

Eg spurte om informat B hadde eit eksempel ho kunne komme med, i samanheng med korleis ein kan legge tilrette for barn med funksjonsnedsettelse i kroppslig leik. Bergkvist seier at det er miljøfaktorer i barnehagen som kan påverke korleis barnets ferdigheiter og sosiale ferdigheiter utvikler seg(2020). Samtidig nemnde informant B at noen barn treng at det ikkje er så mange tilstede for å kunne klare å fokusere på den gitte arbeidsoppgåven eller aktiviteten. Det er viktigere å dele i mindre grupper, enn å ha store grupper som kan hemme barn ifrå å delta i leiken. I ein kroppslig leik tenker ho også på kvifor noen barn ho kan ta med som innehar god kompetanse når det kjem til den kroppslige leiken.

Ved å tilpasse for det enkelte barn og tilrettelegge kan dette sørge for at barn med funksjonsnedsettelse får være aktive og deltakande sammen med barnegruppa. Dette forutsetter at vi har observert barnet og dets ferdigheiter. I barnehagen skal vi planlegge, dokumentere og evaluere for å sikre god kvalitet, og at alle barn uansett fourtsetinger kan delta. Barnehagen skal være ein god plattform til å utvikle sine ferdigheiter(Bjørngen, 2013, s.296-297). Er vi dårlige på å tilrettelegge for barn med funksjonsnedsettelse i barnehagen vil dette gå utover barnets motivasjon og glede av å være i kroppslig leik. Barnet vil da ikkje kunne delta på lik linje med andre barn og med sine forutsetninger. Informant B har selv observert og erfart at barn som har down syndrom er meir passive, motorisk klumsete, og slit med finmotorikken, som kan føre til mindre kroppslig leik. Ved slike tilfeller er det behov for tilrettelegging. Hadde ikkje personalet kunne tilrettelagt kunne barnet falt utforbi barnegruppa, motorikken har ingen fremgang og barnet har ingen glede av å delta i leik med andre. Barnet har behov for sosialt samvær og bli sett som det mennesket dei er sier Eriksen(2014). Det er viktig å gjøre aktiviteten interessant for barnet eller at ein gjør noe barnet ønsker å gjøre. Rousseau og Fröbel mener at barna skal få lov til å utvikle seg fritt og naturlig ifølge Berit Bae(2007), da er det barnehagelærer sitt ansvar å skape gode

opplevelser sammen med barnet. Ved å gi ros og oppmuntring sørger vi for at barna får gode opplevelser slik at dei ønsker å gjøre den kroppslige leken igjen.

5.3 Voksenrollen

At dei voksne veit og forstå kvifor alle barn skal være inkludert meiner Informant A er viktig å ha høyt fokus på. Vi kan sørge for at barna blir interessante lekekamerater og dette kan legge til rette for at barna blir inkludert i kroppslig leik (Moe & Valseth, 2007, s.328-329). Det er barnehagelærer sitt ansvar å se korleis alle kan bidra på ulike måter. Alle barn skal føle at dei har like stor verdi og er verdifulle, og barn med funksjonsnedsettelse kan ha behov for ekstra støtte. Derfor er det ein forutsetning at vi som arbeider i barnehage observerer barnet i kroppslig leik alene og saman med andre, samtidig bør vi vite kva vi ser etter, som barnets kompetanse; sosiale ferdigheiter, motoriske ferdigheiter og barnet i leik (Öhman, 2012, s.239). Informant A la frem at det var viktig at vi voksne var klar over at vi er rollemodeller for barna. For å sørge for at barn med funksjonsnedsettelse utfordrar seg sjølv i ny lek kan vi gå foran som eit forbilde. For at andre barn skal lære å inkludere, og dem lærer av andre, er det viktig at vi går foran og inkluderer alle i kroppslig leik.

Informant B sine tanker om korleis vi voksne er i barnehagen og kvifor noen holdnigner vi har ovenfor barnet er viktige komponenter. Ser personalet på barnet som eit objekt og passive deltakere i eget liv eller tenker dei at barnet er eit subjekt med egen opplevelsesverden?(Bae, 2007; Utdanningsdirektoratet, 2019, s.7). Ved planlegging av aktiviteter tenker ein da over kven som skal delta, er det noen som treng tilrettelegging og har barnet forutsetningene for å delta. Målet, legg informant B frem, er at vi skal lage planer uti frå barnet sitt nivå og at dei skal sitte igjen med ein mestringsfølelse. Derfor er det ein forutsetning at personalet veit korleis ein skal legge tilrette for kroppslig leik som vil sørge for mestring og glede hod barn med funksjonsnedsettelse (Bergkvist et al, s.114-114). Barn er kroppslige av seg og lærer gjennom å bruke kroppen, og dette gjeld også barn med funksjonsnedsettelse selv om dei kan ha svekket funksjonsevne. Barn med funksjonsnedsettelse ønsker fysiske utfordringer slik at dei kan auke kompetansen og ferdigheitene sine(Eriksen, 2014, s.21).

Det er ikkje alltid enkelt å tilrettelegge i ein travel hverdag i barnehagen, men informant B mener at ho veit kor ho vil med sine tanker om inkudering og tilrettelegging. Ein god dialog i personalgruppa og med eksterne, samt god dialog med foreldrene og at ein veit korleis ein kan

Kandidatnummer: 1330

tilrettelegge, sørger for at alle barn blir inkludert. Det er vi som arbeider i barnehagen som legg tilrette for at alle barn skal oppleve ein mestringsfølelse og glede ved å være i bevegelse. Som rammepelanen legg frem: ««Alle skal ha like sjansar til å bli sett, høyrde og oppmuntra til å delta i fellesskap i alle aktivitetar i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne haldningar for best mogleg å kunne formidle og fremje likeverd og likestilling.» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.10).

6.0 Avslutning

I forskningsprosjektet ønsket eg å intervju 2 barnehagelærere om deira tanker rundt inkludering av barn med funksjonsnedsettele i kroppslig leik. Kva var deira tanker om dette, og korleis arbeider ein i barnehagen med det. Slik kom eg frem til problemstillingen: *Kvifor nokon tanker har barnehagelærere om korleis ein kan inkludere barn med funksjonsnesettelse i kroppslig leik?* Ved å ta i bruk kvalitativt intervju, kunne eg intervju barnehagelærere om deira tanker, som ville gi tyngde i empiridelen av oppgåva.

Informantene la i begrepet «kroppslig leik», at barn tar i bruk kroppen sin i leik. Barn med funksjonsnedsettelse har ulike forutsetninger og ferdigheiter til å delta. Samtidig så var informantene enige om at for barn med funksjonsnedsettelse er det best å være sammen med barnegruppa. Dersom dei blir ekskludert vil dei miste relasjonen til dei andre barna og gleden av å delta i leik med andre. Alle barn skal føle seg inkludert og likeverdig. I Informant A sin barnehage var dei ofte ute da det var mindre begrensinger for barn med funksjonsnedsettelse. Dette var eit stort uteområde, med lite som hemmet barnet i kroppslig utfoldelse. Samtidig mente Informant B at det å informere barna i barnegruppa om funksjonsnedsettelsen til barnet i gruppa skapte ein bredere forståelse og aksept for at vi er ulike.

For at barna skal føle seg inkludert i kroppslig leik er det ein forutsetning at vi kan tilrettelegge. I barnehagen skal vi tilrettelegge og sørge for at alle barn opplever inkludering, mestring og glede i kroppslig leik. Informantene mine sine erfaringer var både gode og dårlige når det kom til tilrettelegging i barnehagen. I dei fleste tilfeller var de ansatte gode på å organisere, planlegge og sørge for at alle barn ble inkludert. Informant B kunne dele at nokon barn treng at det ikkje er så mange barn tilstede, at det å ha små grupper er viktig for at alle skal kunne delta. For at alle skal kunne være aktive og deltakene er det viktig at vi kan tilrettelegge for barn med funksjonsnedsettelse, og gjøre aktiviteten attraktiv eller noe som barnet interesserer seg for. Slik vil ein skape gode opplevelser for barna. Begge informantene var enige i at for at barn med funksjonsnedsettelse kan delta er det viktig at personalet veit korleis ein kan tilrettelegge.

For at ein skal tilrettelegge og inkludere er det viktig at personalet forstår kvifor vi skal det. Som vaksen er ein rollemodell, og vi skal gå foran som eit godt eksempel både når det kjem til inkludering og se verdien i at vi er alle ulike. Personalet sine verdier og haldninger gjenspeiler seg i handlinger. Når vi skal ut på tur, mener informant B at målet ikkje alltid

treng å være å komme frem. Da turen på veg til mål er like så viktig og gledesfylt. Klarer vi å møte alle barn sine ulike behov i barnehagen, og er vi flinke nok til å planlegge aktiviteten godt slik at alle kan delta. Dette er noko eg tenker er viktig å våre seg selv bevvist i ein travel barnehagekverdag.

Arbeidet med denne oppgåva har fått meg til å reflektere over kor viktig det er å vite korleis ein kan tilrettelegge i barnehagen. Ved å tilrettelegge sørger ein for at alle barn blir inkludert i kroppslig leik. Forståelse for kvifor det er viktig for alle barn med fysisk aktivitet og inkludering er også ein faktor som spiller inn. Om personalet har lite kompetanse om fysisk aktivitet og inkludering kan det påverke barnets fremtid. Mye av grunnlaget legges i barnehagen.

Litteraturliste

Aldring & Helse. (u.å) *Oppslagsord: Tilrettelegging*. Aldring og Helse: Nasjonal kompetansetjeneste. <https://www.aldringoghelse.no/ordbok/tilrettelegge/>

Bae, B. (2007, 10. Januar). *Å se barn som subjekt – noen konsekvenser for pedagogisk arbeid i barnehage*. Regjeringen. <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler/a-se-barn-som-subjekt---noen-konsekvenser/id440489/>

Bergkvist, T. P., Gjessing, B. & Jakobsen, H. (2020) Tilpasset fysisk aktivitet. I T. Bergkvist, B. Gjessing, A.M. Kissow & A. Midtsundstad (Red.), *Barn og unge med funksjonsnedsettelse – aktivitet og deltakelse i fellesskap* (s. 113 – 140). Fagbokforlaget.

Bjørgen, K. (2013). Praktisk planlegging og tilrettelegging av bevegelsesleik i barnehagen. I E. B. H. Sandseter, T. L. Hagen & T. Moser (Red.), *Kroppslighet i barnehagen: Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. (2. utg., s. 296 - 319). Gyldendal.

Eriksen, B. T. (2014). *Fysisk aktivitet og nedsatt funksjonsevne*. Universitetsforlaget.

Glaser, V. (2013). *Foreldresamarbeid – barnehagen i eit mangfoldig samfunn*. Universitetsforlaget.

Håkensen, S. T. S. (2020, 20. Mai). *Voksne bør involvere seg mer i barnas lek*.

Udanningsforskning.no. <https://utdanningsforskning.no/artikler/2020/voksne-bor-involvere-seg-mer-i-barnas-lek/>

Johannson, E., Fugelsnes, K., Mørkeseth, E. L., Röhle, M., Tofteland, B. & Zachrisen, B. (2015). *Verdipedagogikk i barnehagen*. Universitetsforlaget.

Kibsgaard, S. & Sandseter, E. B. H. (2013). Bevegelseslek i barnekulturen, tradisjoner og kulturelt mangfold. I E. B. H. Sandseter, T. L. Hagen & T. Moser (red) (s. 66-94). Gyldendal

Kissow, A. M. (2020) Aktivitet og deltakelse i habilitering og rehabilitering. I T. Bergkvist, B. Gjessing, A. M. Kissow & A. Midtsundstad (red.). *Barn og unge med funksjonsnedsettelse – aktivitet og deltakelse i fellesskap* (s. 11-20). Fagbokforlaget.

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagen: Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Udir.

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-nynorsk2017.pdf>

Moe, M. & Valseth, M.L. (2007). En barnehage for alle – med inkludering som overordnet mål. I P. Sjøvik (Red.), *En barnehage for alle; spesialpedagogikk i førskoleutdanningen*. (s.325-349). Universitetsforlaget.

Morken, I. (2016). Inkludering. I O. A. Kvamme, T. Kvernbekk & T. Strand (Red.), *Pedagogiske fenomener: En innføring*. (s.165-175). Cappelen Damm Akademisk.

Nystad, W. (2021, 03.desember). *Fysisk aktivitet i Norge*. Folkehelseinstituttet.

<https://www.fhi.no/nettpub/hin/levevaner/fysisk-aktivitet/>

Pettersen, J. R. (u.å). *God inkludering utfordrer barnehagene*. Nordiske impulser.

http://nordiskeimpulser.no/artikkel_bent.asp

Stai, S. (2021, 27. April). *Didaktisk planlegging: relasjonsmodell*. Ndl.no.

<https://ndla.no/nb/subject:1:56ea35da-73d9-431f-a451-19f24f564f59/topic:1:7b85f47a-e6ee-4e10-93f0-6dccb8fe88cc/topic:1:3654fac0-b4cf-4f27-8efe-35fa1d072b65/resource:8d4e4a7b-7a25-4167-baf0-80a539354a9d>

Unge funksjonshemmede. (u.å) *Hva er en funksjonsnedsettelse?*

<https://ungefunksjonshemmede.no/ressurser/kurs/kronisk-inkludering/ung-og-funksjonshemmet/hva-er-en-funksjonsnedsettelse/>

Utdanningsdirektoratet. (2019, 22. November). *De yngste barna i åpenbarnehage*.

<https://www.udir.no/utdanningslopet/barnehage/apen-barnehage/de-yngste-barna/fagartikkel-de-yngste-barna-i-åpenbarnehage/>

Ytterhus, B. (2013). *Funksjonshemmede barn og fysisk aktivitet i barnehagen*. I E. B. H. Sandseter, T. L. Hagen & T. Moser (Red.), *Kroppslighet i barnehagen: Pedagogisk arbeid med kropp, bevegelse og helse*. (2. utg., s. 212 – 231). Gyldendal.

Öhman, M. (2012). *Det viktigste er å få leke*. Pedagogisk Forum.